

Cristina Henríquez

De grote scheiding

Vertaald uit het Engels door Pauline Onderwater

A.W. Bruna Uitgevers

1

Ergens voor de kust aan de Stille Oceaan-zijde van Panama, in het kalme blauwe water van de baai, zat Francisco Aquino alleen in zijn boot. Hij had de boot zelf gemaakt van de stam van een ceder die hij had ontschorst en gevormd met niets meer dan een stenen dissel en een krom mes, waarmee hij er schilfers afsneed en het hout weer gladmaakte, terwijl hij zijn hand over elk oppervlak en elke kromming liet gaan, tot hij die enkele boomstam had veranderd in wat hij de prachtigste boot op de hele zee vond.

Francisco zat met zijn peddel op zijn schoot. Zijn knieën waren gebogen en zijn blote voeten stonden plat op de bodem van de romp naast zijn haspel en een houten emmer die hij gebruikte om water uit de boot te hozen als er te veel in kwam. Zijn net hing langs de kant.

Op elke dag behalve zondag stond Francisco op voor de zon opkwam, liep naar de kust en maakte zijn boot los van de paal. Hij roeide door de golven en als hij ver genoeg van de kust af was, zorgde hij ervoor dat de knopen van zijn net goed vastzaten en liet hij het zakken. Dan roeide hij langzaam verder, terwijl hij luisterde hoe het water, telkens als hij de peddel door het oppervlak omhoogtrok en hem er weer in liet zakken, een hikkend geluid maakte. Hij moest met precies de juiste snelheid vooruitgaan, zodat het net door het water sleepte. Te langzaam hield de vissen niet voor de gek. Te snel deed de vissen vluchten. Het was een

precaire balans, maar Francisco had al bijna zijn hele leven met een sleepnet in deze wateren gevestigd en hij wist wat hij moest doen.

Er kwam een briesje uit het oosten dat de rand van zijn hoed deed rimpelen. De boot deinde zachtjes heen en weer. Hij wachtte op het beste moment om te beginnen. Het water zou hem vertellen wanneer dat was. Francisco duwde met zijn voet tegen de emmer en duwde die toen weer terug. Er vlogen vogels boven zijn hoofd. Hij opende zijn handen en bestudeerde zijn ruwe, eeltige huid. Ooit, op een regenachtige middag lang geleden waarop de zon af en toe doorbrak, had Esme zijn handen in de hare genomen en zijn handpalmen omhooggedraaid. Er staat een landkaart, had ze tegen hem gezegd, in de lijnen van je handen. Een landkaart waarvan? had hij gevraagd. En wat had zij gezegd? Hij probeerde het zich altijd te herinneren, maar hij kwam er nooit op.

Francisco vouwde zijn vingers tot vuisten en zuchtte. De oceaan strekte zich eindeloos rondom hem uit, glinsterend in het vroege zonlicht. In de stilte maakte zijn boot slagzij en schommelde.

Zijn gezichtsvermogen was helaas niet meer wat het was geweest. Francisco kneep zijn ogen samen tegen de horizon naar de plek waar naar verluidt schepen die honderd keer zo groot waren als zijn bootje op een dag op een rij zouden liggen, wachtend op hun beurt om naar de overkant van Panama te varen. Hij lachte spetterend. Het was een bespottelijk idee, onmogelijk te geloven. Elke zeeman en ontdekker die ooit bij deze kust aan land was gegaan, had ervan gedroomd dat schepen op een dag via Panama van oceaan naar oceaan konden reizen, maar hoe die dan precies van de ene naar de andere kant moesten komen wist niemand. De rug van het Cordillera-gebergte, dat recht door

de landengte liep, stond immers in de weg, en al had Francisco nog zoveel wonderlijke dingen gehoord in zijn leven, hij had nog nooit gehoord van een schip dat door een berg heen kon varen. Dus zouden ze de berg openhakken, zeiden ze, de rug breken, en als dat eenmaal gebeurd was, zou het water van beide oceanen van de twee zijden naar elkaar toe stromen en samenkomen om er een weg doorheen te maken. Een waandenkbeeld. Niet één maar twee oceanen plaats op een plek waar miljoenen jaren lang alleen maar land was geweest. Wie kon dat nou geloven?

Francisco tilde de rand van zijn hoed op en kneep zijn ogen nog verder samen, in een poging de spookachtige vormen te zien van stoomschepen, schoeners, slagschepen en boten, alle vaartuigen waarvan ze hadden bezworen dat die erdoor zouden komen. Hij keek, maar in plaats van schepen zag hij boven het water alleen maar de felblauwe lucht. Misschien was het probleem wel, dacht hij, dat iemand geloof moest hebben om dingen te zien die niet bestonden, om zich een wereld voor te stellen die nog niet gevormd was. En naast zoveel andere dingen had Francisco zijn geloof lang geleden al verloren.

2

Aan de Atlantische kant van Panama, rond het midden van de zijwaarts kronkelende kust, kwam een schip de haven van Colón ingevaren. Het was een raderstoomboot van de Royal Mail met hoge witte masten, die van Barbados kwam met zo'n drieëntwintigduizend brieven benedende en achthonderd passagiers bovendeks. De passagiers waren voornamelijk mannen, die van Saint Lucy, Saint John, Christ Church en elk district daartussenin kwamen. Ze hadden hun beste pak aan en stonden schouder aan schouder op het dek, dicht opeengedrongen, en hielden zich krampachtig vast aan hun tinnen hutkoffers en handkoffers en koortsachtige hoop.

Onder hen bevond zich ook de zestienjarige Ada Bunting, die op het dek zat met haar armen om haar knieën. Het was de eerste keer dat ze ooit op een schip was geweest en ze had de volledige zes dagen van de reis ineengedoken achter twee kippenkratten gezeten die boven op een zwarte scheepskoffer gestapeld stonden, biddend dat ze niet zou worden ontdekt. De ochtend dat ze van huis was weggegaan, had ze een briefje op haar oude schoolbordje geschreven en dat op de keukentafel gezet waar haar moeder het zeker zou vinden als ze wakker werd. Veel meer dan dat ze naar Panama ging stond er niet in het briefje. Toen had Ada, bij het vroege ochtendkrieken, haar tuinkleding aangedaan – een haveloze broek en een blouse met knopen –

de canvas tas die ze had ingepakt helemaal naar de kade gedragen en het klaargespeeld om, te midden van de drukte en drommen mensen, aan boord van het schip te glippen zonder gezien te worden.

Elk uur van de dag hadden de kippen in de kratten gekakeld, geklokt en gekokkeld en Ada merkte dat ze, als ze ze probeerde te sussen, alleen maar meer kakelden. Ze dacht dat ze vast honger hadden, dus op de tweede dag verkruimelde ze een paar van de crackers die ze had meegenomen en liet de kruimels tussen de latten van de kratten vallen en keek toe hoe de kippen ze met hun snavel oppikten. Dat maakte ze ietsje rustiger. Op de derde dag voerde Ada ze weer wat crackers en luisterde hoe ze tevreden met hun vleugels sloegen. Op de vierde dag deelde ze wat van de suikerappel die ze had ingepakt, waaruit ze wel eerst de zaadjes verwijderde. Op de vijfde opende ze het deksel van een blikje sardientjes en nadat ze de meeste ervan zelf had opgegeten en de zoutige smaak van haar vingers had gelikt toen ze klaar was, voerde ze de rest aan de kippen. Op de zesde dag was al het eten dat ze had meegebracht op en was het enige wat ze de kippen nog kon bieden de geruststelling die haar moeder haar altijd had gegeven: de Heer zal voor je zorgen. Ze moest geloven dat dat waar was.

Zodra het schip stillag, haastte iedereen zich van boord. Ada wachtte tot een deel van de menigte weg was, maar zelfs toen ze opstond was er goddank niemand die ook maar enige aandacht aan haar schonk. De mensen waren veel te druk met het bijeenrapen van hun spullen en zich inspannen om nu ze er eindelijk waren voorbij de zeilboten en palmbomen die langs de kust stonden te kijken hoe Panama eruitzag. In Ada's ogen leek het deel van de stad dat ze kon zien aan het eind van de kade erg op Bridgetown: een rij houten gebouwen van twee en drie verdiepingen

hoog aan een hoofdstraat, winkels met luifels en gebouwen met uithangborden, en het feit dat het er zo vertrouwd uitzag, was zowel een teleurstelling als een opluchting.

Met haar tas in haar armen schuifelde Ada samen met alle andere mensen richting bakboord. Het zitvlak van haar broek was vochtig, maar de broek, die haar moeder had genaaid, had aan zijn doel beantwoord en geholpen haar op te laten gaan in de menigte die uit grotendeels mannen bestond. Ze had al die tijd maar een paar andere vrouwen gezien en die waren allemaal ouder dan zij was. Ada had voor de reis ook laarzen aangedaan, zwarte leren laarzen die een cadeau waren geweest van een man genaamd Willoughby Dalton, die haar moeder het afgelopen jaar het hof had gemaakt. Zo nu en dan, meestal op zondag als hij wist dat ze thuis waren, was Willoughby naar hun deur gehinkt met een nieuw geschenk in zijn handen: wilde bloemen, broodvruchten of een kleine kom van klei. Een paar maanden geleden had hij een paar zwarte laarzen bij zich. De laarzen waren versleten bij de hielen en de veters waren rafelig, maar toen Willoughby ze omhoog had gehouden, had Ada's moeder ze aangenomen en 'Dank je' gezegd, zoals ze elke keer deed als Willoughby met een cadeau aankwam. En zoals hij elke keer deed, had Willoughby gezegd: 'Heel graag gedaan', en was hij op de veranda blijven staan alsof hij wachtte tot hij binnen werd gevraagd. Het was altijd dezelfde onfortuinlijke dans. Haar moeder knikte en begon de deur dicht te doen en pas toen die helemaal gesloten was, draaide Willoughby zich om en liep naar huis.

De touwen die langs de masten liepen, klaptten in de wind en de mensen drongen en duwden. Toen Ada bij de loopplank was, manoeuvreerde ze zich achter een man die zijn eigen klapstoel had meegebracht, in de hoop dat de stoel haar aan het zicht van de twee witte agenten op de kade zou

onttrekken. Ze stonden onderaan de loopplank en wezen in de richting van de stad, terwijl ze schreeuwden: 'Arbeiderstrein! Arbeiderstrein die kant op!' Mensen stroomden van het schip af in de richting waarnaar de agenten wezen en Ada dacht dat ze de meeste kans maakte onopgemerkt te blijven als ze zich maar gewoon door de stroom liet meevoeren. Ze was nu zo ver gekomen, maar er was nog steeds een kans dat een van de agenten het verdacht zou vinden, een jonge vrouw die alleen reist, en als ze haar eruit zouden pikken en erachter kwamen dat ze niet had betaald, zouden ze haar vast en zeker weer op het schip terug naar huis zetten. Ada klemde haar tas tegen haar borst toen ze de pier opstapte en langs de agenten liep. Zelfs vanachter de klapstoel kon ze hen horen praten. Een van hen zei tegen de ander: 'Stuur een bericht naar de commandant dat de vracht is gearriveerd.' Ze was zestien jaar oud, maar ze wist genoeg om te begrijpen dat ze het niet over de post hadden.

**

Toen Ada aan boord van de trein ging, die eigenlijk niet veel meer was dan een rits houten veewagons zonder ramen of deuren, zat die volgepropt met passagiers van het schip, mensen die koffers, manden, planten en kratten droegen. Ze wrong zich naar de achterste hoek van de wagon en hield zich met een arm vast aan een stijl. Met de andere hield ze haar tas vast. Naast de sardientjes, crackers en suikerappels had ze twee setjes onderkleding ingepakt, een jurk, een flacon amandelolie om haar haar glad te maken, een katoenen quiltdeken die ze van haar bed had meegenomen en drie gouden kronen. Ze wilde dat ze eraan had gedacht om meer eten mee te nemen, maar dat had ze niet. Ze had een stel hersens dat haar gezonde verstand te snel af

was, zei haar moeder altijd, en daar in de trein moest Ada glimlachen toen ze in gedachten hoorde hoe haar moeder haar berispte, die specifieke toon hoorde. Haar moeder had inmiddels ongetwijfeld haar briefje gevonden en Ada kon haar toon daarover – veel strenger – ook bijna horen, over in haar eentje naar Panama gaan zoals ze nu had gedaan, al was het dan om een goede reden.

Haar zus Millicent was ziek en had een operatie nodig die ze zich niet konden veroorloven. Als naaister verdiende haar moeder niet veel en Ada zou zelf een baan hebben gezocht, maar in Barbados was werk tegenwoordig moeilijk te vinden. Maar iedereen zei dat werk vinden in Panama zo gemakkelijk was als appels van een boom plukken. Als ieder ander erheen kon om die te plukken, had Ada gedacht, waarom zij dan niet? Ze zou net lang genoeg blijven om het geld voor Millicents operatie te verdienen en dan zou ze teruggaan.

Toen de trein wegreed, gluurde Ada naar de gezichten om zich heen, zoveel jonge mannen in pak, die er allemaal net zo gespannen en verwachtingsvol uitzagen als zij zich voelde. De trein kletterde langs de stad, over een lage brug en onder bomen vol in blad door, waarna hij tevoorschijn kwam in een veld dat weids genoeg was om in de verte de donkere groene bergen te zien. Toen hij ratelend tot stilstand kwam bij een klein stadje sprong een handjevol mensen naar beneden en liep richting een groepje houten gebouwen op palen. Een man bij wie de mouwen van zijn jasje niet voorbij zijn polsen kwamen, keek naar buiten en zei tegen niemand in het bijzonder: ‘Is dit waar wij verblijven?’

Een man met een modderige kaki broek en een blauw werkoverhemd lachte. ‘Wat had je verwacht? Een sjiek hotel?’

De man in het te kleine pak wees naar de huizen die tegenover het spoor stonden, een rij nette gebouwen die wit waren geschilderd met grijze afwerking, en vroeg of ze niet daar konden verblijven.

De man in de werkkleding grinnikte weer. ‘Dat zijn de gouden huizen.’ Hij wees richting de kampen. ‘De zilveren huizen zijn voor ons.’

Toen de man in het te kleine pak verward keek, vroeg de andere man of hij het dan niet wist. Alles in de kanaalzone – de proviandwinkels, de treinwagons, de eetzaal, de huizen, de ziekenhuizen, de postkantoren en het loon – was verdeeld op grond van zilver en goud. Goud betekende de Amerikanen, zilver waren zij.

Bij elk nieuw dorp of stadje sprongen er meer mannen uit de trein. De trein werd steeds leger. Ada had geen idee waar ze heen moest gaan. Op een bepaald moment kwam een man die vlak bij haar stond wat dichterbij en zei: ‘Hoe zit het met jou? Heb je een slaapplek? Alleen witte vrouwen mogen in de kampen komen, hè?’

Ada greep haar tas stevig vast.

‘Maar ik heb wel een plek waar je je hoofd mag leggen.’ De man klopte op zijn dij.

Ada wendde zich naar hem toe. ‘Ik ga nog liever in de hel liggen.’ Ze liet de stijl los en liep naar de andere kant van de wagon en bij de volgende halte sprong ze er zo gauw ze kon uit, bij een plek genaamd Empire, volgens de treinopzichter die dat hard riep.

**

De andere mannen die ook waren uitgestapt, liepen langs Ada richting de kampen. Als het waar was dat ze hier niet mocht komen, zoals haar was verteld, dan moest ze tussen

de bomen maar een slaapplek voor zichzelf maken. Morgen zou ze proberen werk te vinden, maar nu was ze zo uitgeput dat ze alleen maar wilde gaan liggen en rusten. Thuis deelden zij, Millicent en hun moeder de ene slaapkamer achter in het huis en ze hadden ieder een met maiskolfladeren gevulde matras op een onderstel dat hun moeder had gemaakt. Het zou zo goed voelen, dacht ze steeds, om nu in dat bed te liggen, om zich helemaal uit te strekken, haar armen boven haar hoofd te verstrengelen en haar tenen te strekken. Ze moest het nu echter doen met het uitspreiden van haar quilt op de grond, als ze een open plek kon vinden die daar groot genoeg voor was.

Een paar stappen het bos in werd de lucht kouder en het rook er naar alles wat leefde. Ada hoorde gekronkel en gekraak, gefluit en getik. Overal waar ze liep was de zachte grond bedekt met takjes en mos, bloeiden er struikjes en boomstronken. Ze duwde varenbladeren opzij en ontdekte plassen en modder. Voor zover ze kon zien was er nergens een droge open plek. Terwijl ze verder liep, werd de dag donkerder en ze was zo moe dat ze zin had om zich maar gewoon te laten vallen in het kreupelhout, maar toen zag ze iets wat leek op een gesloten goederenwagon tussen de bomen. Hij was verroest en verrot, half verborgen onder ranken en een sluier van dik struikgewas, de achterwielen weggezonden in de modder, het hele gevaarte scheef. Ze stond er een tijdje naar te staren om te kijken of er nog iemand anders in de buurt was, maar ze hoorde alleen maar het geluid van dieren die in de bomen heen en weer bewogen. Ze kwam wat dichterbij en riep: ‘Hallo?’

Toen er niemand antwoord gaf, liep ze helemaal naar de open deur, die op dezelfde hoogte was als haar hoofd, en zei ze het nogmaals. Ze hief haar hand op en klopte drie keer

op de vloer. Nog altijd niets. Nou, de Heer zal voor je zorgen, dacht ze en ze hees zichzelf naar binnen en ging liggen.

**

's Ochtends klonk het gesis en getik van insecten in Ada's oren. Ze ging langzaam overeind zitten, keek om zich heen en wist weer waar ze was. Er sijpelde zonlicht door de naden van de houten planken naar binnen, zodat ze genoeg licht had om de hele binnenkant van de goederenwagon te kunnen zien. Er was niet veel meer te zien dan spinnenwebben en hoopjes verdwaalde bladeren.

Ada had geslapen in de kleren die ze aan boord van het schip had gedragen en nu, in de drukkende, zware lucht, waren ze zo vochtig dat ze aan haar huid plakten. Uit haar tas, die naast haar op de vloer stond, haalde Ada de jurk die ze had meegenomen, een patchworkjurk van bruine en gele vierkantjes, gemaakt door haar moeder, en kleeedde zich daarin om. Ze stond op, trok de mouwen naar beneden tot aan haar polsen en streek de vouwen op haar heupen glad. Ze stapte in haar laarzen, spuugde op haar handpalm en boog zich voorover om de modder van de neuzen te veggen. Toen pakte ze haar tas op. Een droge jurk en schone laarzen waren een begin. Nu moest ze eten zoeken en moest ze werk vinden.

**

Het miezerde in het bos. Er hing een lage mist. Er moet hierbuiten, dacht Ada, toch ergens iets te eten zijn. In het daglicht zag ze dingen die ze de avond tevoren niet had kunnen zien: klimplanten en kruipplanten die vanaf takken naar beneden hingen, bladeren in de vorm van zwaar-

den die verstrengeld waren met varens. Alles, overal was van een duizelingwekkend groen. Olijfgroen, jadegroen, smaragdgroen, limoengroen, groen verloren gegaan in schaduwen, groen verlicht door de zon. Ze liep door groene gordijnen en over groene tapijten, in de hoop iets te vinden wat ze herkende – jackfruit, stranddruif of pawpaw – en waarvan ze wist dat ze het kon eten. Panama had, zo had ze gehoord, bananen in overvloed en ze tuurde omhoog naar de bomen voor het geval ze die nu zou zien. Thuis zou het makkelijker zijn geweest. Thuis wist Ada welke bomen fruit droegen en aan welke struiken bessen hingen die zo rijp waren dat ze ze met haar tanden open kon laten barsten. In het tuintje achter hun huis verbouwden ze mais, pijlwortel, maniok en kruiden, en ze aten wat ze verbouwden en anders ruilden ze het soms met de buren, en de beste ruil was als hun moeder wat maiskolven weggaf voor de kersen die mevrouw Callender aan een boom in haar tuin had groeien – de zoetste, sappigste kersen in heel Barbados, beweerde mevrouw Callender – en als Ada ze at, wist ze zeker dat het waar was wat mevrouw Callender zei. Het water liep Ada nu in de mond bij de gedachte aan die kersen. Er moesten hier in het bos toch dingen te eten zijn en ze zou ze vast kunnen vinden als ze maar lang genoeg zocht, maar haar maag kneep samen en haar jurk, die zo fijn had gevoeld toen hij droog was, was inmiddels nat van de regen en haar laarzen zaten weer onder de modder, en ze was ongeduldig, wat een van haar slechtste eigenschappen was volgens haar moeder, die zei dat Ada nooit lang genoeg wachtte om de dingen naar zich toe te laten komen.

✱✱

Het was druk in de stad. Ada stak het spoor dat Empire in tweeën deelde over en liep over de geplaveide straten van de Amerikaanse zijde, met de gedachte dat ze aan die kant waarschijnlijk meer affiches voor werk zou zien, terwijl ze tegelijkertijd naar eten zocht. Door de vlaggen die van de balkons hingen en in de bries wapperden wist ze aan wiens kant ze was. Ze had de Amerikaanse vlag nog nooit in het echt gezien, hoewel ze er wel een keer een afbeelding van had gezien in een atlas, op de meisjesschool waar zowel zij als Millicent op had gezeten. Het was in diezelfde atlas, niet meer dan een uit de kluiten gewassen vlugschrift waarvan de pagina's met draad bij elkaar werden gehouden, dat Ada voor het eerst een kaart van Barbados had gezien. Terwijl de kaart van de Verenigde Staten twee volle pagina's had beslagen, had Barbados in zijn geheel niet meer dan de onderste helft van de linkerpagina gevuld. Daarvoor was het niet bij haar opgekomen dat Barbados kleiner was dan andere plekken op de wereld. Maar toen ze het eenmaal had gezien, vroeg ze zich af hoe het zou zijn om ergens anders heen te gaan. Voor zover ze wist, was iedereen in haar familie in Barbados geboren en daar ook altijd gebleven. Niet lang na Ada's geboorte was haar moeder weggelopen van de suikerplantage waar ze al haar hele leven woonde en het verhaal van dat vertrek had ze talloze keren aan Ada en Millicent verteld, altijd vol trots. Elke keer dat Ada het hoorde, had ze hetzelfde gedacht: haar moeder had overal heen kunnen gaan. Toen ze wegging van de plantage had ze helemaal naar de andere kant van Barbados kunnen lopen of naar de andere kant van de wereld kunnen varen. Maar op het moment van al die mogelijkheden, het moment waarop alles wel had kunnen gebeuren, had haar moeder gelopen tot ze net buiten de officiële grens van Bridgetown was en was ze weer neergeploft. Ze was de scheidslijn over-

gestoken, maar met niet meer dan een teen. Ze had haar wereld klein gehouden en al deze jaren later had haar moeder niets meer dan die wereld, zelfs geen droom voor zover Ada wist.

De straat, met aan weerszijden gebouwen van twee verdiepingen en winkels, was gevuld met rijtuigen, ezelkarren en mensen die kwiek doorliepen in de miezerregen. De vrouwen droegen paraplu's en de mannen hadden hun hoed. Ada had geen van beide en hoewel haar haar zoals gebruikelijk naar achteren was vastgespeld in een knotje, had ze toen ze wakker werd niet de moeite genomen het te fatsoeneren en dat, in combinatie met de miezer, betekende waarschijnlijk, bedacht ze met een glimlach, dat ze eruitzag als een vogelverschrikker. Toen ze opgroeide was zij altijd degene die zand op haar jurk had en korsten op haar ellebogen en haar dat ze weigerde te kammen tenzij het zondag was en ze naar de kerk ging en zelfs dan deed ze dat niet omdat ze dacht dat het God iets uitmaakte, maar omdat het haar moeder wel uitmaakte.

Tegen de tijd dat Ada langs een drukkerij, een kapper en een smid was gekomen, allemaal op een rijtje, was het opgehouden met regenen. Haar maag knorde. Er moest toch ergens een markt zijn, misschien aan de andere kant van het spoor. Met haar tas in haar armen bleef ze op straat stilstaan terwijl ze zich afvroeg of ze het spoor weer moest oversteken en naar een markt moest zoeken, toen een man die in de ingang van een steegje stond naar haar floot. Ze zou zich hebben omgedraaid als hij niet naar een houten kruiwagen had gewezen die naast hem stond, volgeladen met fruit. 'Papaja, mango, piña, mamey!' zei de man zangerig toen ze naar hem toe liep. Hij pakte een mango en hield die omhoog.

Ada had zoveel honger dat ze alles in die kruiwagen had

kunnen eten en zelfs in de schaduwen van het steegje zag ze zoveel glanzend, rijp fruit dat haar tong al begon te bewegen.

‘Zei u mammi?’ vroeg ze. ‘Mammi-appel?’

De man ruilde de mango om voor een stuk fruit met een bruine schil met putjes dat aan één kant spits toeliep. ‘Mamey,’ zei hij.

Het zag er absoluut uit als een mammi-appel. In Barbados waren ze nog niet rijp, maar Ada keek elk jaar in april naar ze uit. Haar moeder liet het vruchtvlees in zout water weken om de bitterheid eraf te halen en zij en Millicent aten ze zo op of haar moeder maakte er appeljam van.

‘Hoeveel voor eentje?’ vroeg Ada.

‘¿Quieres?’

‘Hoeveel geld?’

Maar de man glimlachte alleen maar naar haar.

Ada zette haar tas op de grond en grabbelde naar de munten die ze had meegenomen. Drie kronen die haar moeder had weggeborgen. Ada had ze een keer ontdekt toen ze aan het rondsnuffelen was en elke keer dat ze het daarna had gecontroleerd, waren ze onaangeroerd. Haar moeder spaarde dat geld misschien ergens voor, maar Ada had het meegenomen in het vertrouwen dat ze het geld, en meer zelfs, gauw genoeg terug zou verdienen. Nu haalde Ada één munt tevoorschijn en hield die voor de man op. Een kroon was veel te veel voor één stuk fruit, maar op dat moment kon dat haar niet schelen. Ze had echt iets te eten nodig. Ze kon de mammi-appel al bijna proeven, kon het sap ervan al bijna langs haar tandvlees voelen lopen.

De man pakte de munt en draaide die tussen twee vingers om en om terwijl hij hem onderzocht. Hij knikte waarderevend, liet de munt in zijn zak vallen en gaf Ada het fruit.

Met haar vingernagel pulkte Ada onmiddellijk de dikke

schil en de witte sponsachtige velletjes eraf en beet toen in het vruchtvlies. Het was zo zacht dat ze dacht dat ze ervan moest huilen. Ze trok het fruit eruit met haar tanden, terwijl ze de hele tijd aan het begin van het steegje stond met haar tas aan haar voeten en de man toekeek. Ze at elk stukje van het vlees tot aan de pit en toen stopte ze die in haar mond en zoog eraan tot de smaak eraf was. Toen spuugde ze de pit op de grond en veegde haar mond af met de rug van haar hand.

De man staaarde haar, staand naast de kruiwagen, met grote ogen en vol ontzag aan.

Ada grijnsde. 'Dank u,' zei ze en ze reikte naar beneden en pakte haar tas op.

Ze voelde zich beter nu ze wat eten in haar maag had. Zo gauw ze kon, zou ze een manier vinden om een brief te schrijven en die naar huis te sturen. Als haar moeder bezorgd was, en Ada dacht dat ze dat vast wel was, zou een brief haar misschien geruststellen. Als haar moeder boos was, en Ada dacht dat ze dat vast ook wel was, dan was er niet zoveel wat ze daaraan kon doen.